

Právní novinky květen 2016

- Co přinese trestnost přípravy zkrácení daně?
- Nové nástroje aktivní politiky zaměstnanosti
- Návrh na rozšíření pilotního projektu Ukrajina o nízko kvalifikované pracovníky
- Karuselové podvody na DPH se mohou týkat každého podnikatele

Právní novinky

Deloitte Česká republika

- Co přinese trestnost přípravy zkrácení daně?
- Nové nástroje aktivní politiky zaměstnanosti
- Návrh na rozšíření pilotního projektu Ukrajina o nízko kvalifikované pracovníky
- Karuselové podvody na DPH se mohou týkat každého podnikatele

Co přinese trestnost přípravy zkrácení daně?

Poslanecká sněmovna nedávno schválila návrh novely trestního zákoníku, který zavádí **trestnost přípravy zkrácení daně, poplatku a podobné povinné platby**. Co bude tato změna prakticky znamenat pro daňové poplatníky?

Co rozumíme přípravou trestního činu?

Přípravu trestného činu je třeba chápat jako **úmyslné jednání** pachatele, jehož účelem je **vytvoření podmínek pro spáchání trestného činu**. V případě trestného činu zkrácení daně konkrétně hovoříme o přípravných krocích pachatele před podáním daňového přiznání, které mají pachateli umožnit (i) neplatit daň vůbec, (ii) zaplatit daň v nižší částce, anebo (iii) vylákat ze státu výhodu, na kterou pachatel nemá nárok (například nadměrný odpočet na dani z přidané hodnoty).

V tomto kontextu je nutné odlišovat jednotlivé fáze páčání trestného činu, a to **přípravu, pokus a dokonání trestný čin**. U trestného činu zkrácení daně to konkrétně znamená následující. Jak bylo řečeno již výše, v případě přípravy pachatel teprve zajišťuje podmínky pro spáchání trestného činu, samotný trestný čin však ještě páchat nezačal (např. obstarávání si falešných faktur, smluv a jiných dokumentů prokazujících nárok na nižší daňovou povinnost / vyšší nadměrný odpočet, zajišťování příspěvů dalších osob či jiné umělé nastavování právních vztahů tak, aby odpovídaly nižší daňové povinnosti). Jakmile pachatel připraví a podá daňové přiznání, které je v rozporu s jeho skutečnou daňovou povinností, hovoříme o tzv. **pokus**, tedy o situaci, kdy pachatel s trestným činem již začal, ale nemusí ho nutně dokončit (např. správce daně ještě před rozhodnutím o daňové povinnosti pachatele jeho podvod odhalí anebo daňový subjekt sám podá opravné daňové přiznání a daň doplatí). Jakmile správce daně o podvodném daňovém přiznání rozhodne a potvrdí,

že daň měla být nižší či že pachateli vznikl nárok na daňový odpočet, od tohoto momentu hovoříme o **dokonaném trestném činu**. Zákon při stanovování rozsahu hrozícího trestu nečiní rozdíl mezi jednotlivými fázemi spáchání trestného činu. Z hlediska určování trestu za konkrétní čin je však nutné považovat každou fázi za jinak společensky škodlivou, a **soudce by proto měl zohlednit to, zda pachatele trestá za přípravu anebo za dokonání trestný čin**. Přitom platí, že pachatel nikdy není trestaný za přípravu, pokus i dokonání trestný čin zároveň, ale vždy jen za tu nejpozdější fázi trestného činu. **Za přípravu tedy bude pachatel potrestán pouze, pokud nikdy nedojde k pokusu (typicky podání daňového přiznání) a zároveň nenastane žádná z okolností, které mají za následek zánik trestnosti přípravy.**

Novela trestního zákoníku

Doposud byl trestný pouze pokus a dokonání trestného činu zkrácení daně, tedy, jakékoli jednání předcházející podání daňového přiznání trestané být nemohlo (za předpokladu, že tímto jednáním nedošlo ke spáchání jiného trestného činu, např. souvisejícího s nesprávným vedením účetnictví). Nově bude možné trestat pachatele i za jednání přípravné, avšak ani to nebude trestné vždy. Příprava totiž může být **trestná pouze v případě, že pachateli za spáchání trestného činu hrozí trest odnětí svobody, jehož horní hranice činí alespoň deset let**. V intencích trestného činu zkrácení daně tak příprava bude trestná pouze v případě, že (i) rozdíl oproti skutečné daňové povinnosti, kterého má být dosaženo pomocí trestného činu, bude činit alespoň 5 mil. Kč, anebo (ii) zkrácení daně bude spácháno v rámci organizované skupiny, která operuje na území více států.

Dle navrhovatele právní úpravy je účelem této změny **boj proti daňovým podvodům**, a to zejména karuselovým podvodům na dani z přidané

Právní novinky květen 2016

- Co přinese trestnost přípravy zkrácení daně?
- Nové nástroje aktivní politiky zaměstnanosti
- Návrh na rozšíření pilotního projektu Ukrajina o nízko kvalifikované pracovníky
- Karuselové podvody na DPH se mohou týkat každého podnikatele

hodnoty. V konečném důsledku tato změna umožní především dřívější zásah policie, a to zejména používání operativních prostředků, které má policie k dispozici (odposlechy, sledování osob a věcí, zajištění a otevření zásilky, prohlídka prostor, ve kterých probíhá podnikatelská činnost, a tak dále) či dřívější zahájení trestního stíhání, které má mimo jiné za následek přerušování lhůty pro stanovení daně.

Popsaná změna však může být v určitých ohledech považována také za problematickou, a to především s ohledem na otázku výkladu a aplikace daňových předpisů. Zatímco Nejvyšší správní soud opakovaně potvrdil, že podnikatelé nejsou povinni svou podnikatelskou činnost uspořádat tak, aby platili co nejvyšší daně a že tzv. daňová optimalizace, která nepřekračuje zákonné mantinely a účel daného zákonného ustanovení, je legální, **hranice mezi legálním a nelegálním výkladem a aplikací daňových předpisů může být tenká a v případě trestnosti přípravy může tato tenká linie do budoucna činit problémy.** Uvedené bylo namítáno

již v průběhu projednávání novely zákona Poslaneckou sněmovnou, pozměňovací návrh však nebyl přijat.

Novela přinášející trestnost přípravy bude v Senátu projednána dne 27. dubna 2016. Účinnosti by v případě svého schválení měla nabýt měsíc po svém vyhlášení ve sbírce zákonů.

Táňa Čapková

+420 246 042 297

tcapkova@deloittece.com

Jiřina Neumannová

+420 246 042 430

jneumannova@deloittece.com

- Co přinese trestnost přípravy zkrácení daně?
- **Nové nástroje aktivní politiky zaměstnanosti**
- Návrh na rozšíření pilotního projektu Ukrajina o nízko kvalifikované pracovníky
- Karuselové podvody na DPH se mohou týkat každého podnikatele

Nové nástroje aktivní politiky zaměstnanosti

Příspěvek na podporu vzdělávání zaměstnanců

Zaměstnavatelé mohou opět žádat o příspěvek na podporu vzdělávání zaměstnanců. Úřad práce má k dispozici téměř 3,5 mld. Kč, které prostřednictvím Operačního programu pro Zaměstnanost může rozdělit zaměstnavatelům, kteří se rozhodnou investovat do vzdělávání svých zaměstnanců. Projekt „Podpora odborného vzdělávání zaměstnanců II“ (POVEZ II) bude trvat až do 30. listopadu 2020. Cílem projektu je zvýšení konkurenceschopnosti a rozšíření kvalifikace pracovní síly za účelem rozšiřování činností zaměstnavatelů. POVEZ II má především motivovat zaměstnavatele, aby investovali do vzdělání svých zaměstnanců. Účelem je zvyšování odborných znalostí a dovedností jak stávajících, tak budoucích zaměstnanců.

Do programu se mohou prostřednictvím svých zaměstnanců zapojit zaměstnavatelé dle § 7 zákoníku práce, včetně nestátních neziskových organizací, osob samostatně výdělečně činných, a to i těch bez zaměstnanců, a i nově vzniklých společností. Z programu jsou naopak vyloučeni zaměstnavatelé, kteří mají sídlo na území Hlavního města Prahy, žadatelé, jimž nelze poskytovat příspěvky v rámci aktivní politiky zaměstnanosti, a ti, kteří již čerpají podporu z veřejných prostředků na stejný účel.

Zaměstnavatelé mohou žádosti o finanční podporu podávat od 31. března 2016, přičemž o přiznání příspěvku a jeho výši rozhoduje krajská pobočka Úřadu práce. Příspěvek může činit až 85 % skutečně vynaložených nákladů, o jeho výši rozhoduje mimo jiné i skutečnost, zda poskytnutá podpora může zlepšit situaci na trhu práce a zda bude mít pozitivní dopad i na samotného zaměstnance. Zaměstnavatelé mohou získat podporu až 500 tis. Kč měsíčně, přičemž celková roční podpora nesmí přesáhnout šest milionů korun.

Nově je POVEZ II zaměřen na podporu vzdělávání zaměstnanců nad 54 let, jež jsou bodově zvýhodněni oproti ostatním uchazečům. Právě tito zaměstnanci jsou nejvíce ohroženi dlouhodobou nezaměstnaností a je tak velký zájem na rozšiřování jejich kvalifikace.

Příspěvek na dojíždění

Úřad práce dále rozšiřuje nástroje a opatření aktivní politiky zaměstnanosti o příspěvek na podporu regionální mobility. O příspěvek si od dubna 2016 mohou požádat uchazeči a zájemci o zaměstnání, kteří budou nastupovat do práce mimo obec, ve které mají bydliště. V rámci pilotního projektu bude Úřad práce příspěvek poskytovat v pěti krajích – Ústeckém, Jihomoravském, Olomouckém, Moravskoslezském a Karlovarském.

Příspěvek bude poskytován zejména za účelem zvýšení šancí na získání zaměstnání u dlouhodobě evidovaných uchazečů o zaměstnání. Požádat si o něj tak mohou ti, kteří jsou v evidenci Úřadu práce déle než 12 měsíců. Žádost o příspěvek si mohou podat i ti uchazeči a zájemci o zaměstnání, kteří jsou v evidenci kratší dobu, pokud o zaměstnání přišli nebo přijdou v důsledku hromadného propouštění. Další podmínkou je uzavření pracovní smlouvy na dobu neurčitou nebo na dobu určitou v trvání déle než 12 měsíců. V pracovní smlouvě také musí být uvedeno konkrétní místo výkonu práce včetně adresy.

Výše příspěvku se bude pohybovat od 1000 Kč do 3500 Kč měsíčně v závislosti na dojezdové vzdálenosti do místa výkonu práce. Přičemž dojezdová vzdálenost musí být větší než 10 km. Výjimkou jsou případy, kdy mezi místem výkonu práce a bydlištěm žadatele neexistuje pravidelné spojení veřejnou dopravou. Nárok na příspěvek za konkrétní měsíc bude Úřadem práce posuzován na základě docházky zaměstnance do zaměstnání a výši jeho hrubé mzdy, které bude zaměstnanec prokazovat výplatním listem.

Kromě Moravskoslezského kraje nebude příspěvek poskytován při dojíždění do zahraničí a v situacích, kdy zaměstnanec přesáhne v konkrétním měsíci výši průměrné mzdy v národním hospodářství za 1. až 3. čtvrtletí předcházejícího roku.

Jan Procházka

+420 246 042 913

jprochazka@deloittece.com

- Co přinese trestnost přípravy zkrácení daně?
- Nové nástroje aktivní politiky zaměstnanosti
- Návrh na rozšíření pilotního projektu Ukrajina o nízko kvalifikované pracovníky
- Karuselové podvody na DPH se mohou týkat každého podnikatele

Návrh na rozšíření pilotního projektu Ukrajina o nízko kvalifikované pracovníky

V listopadu minulého roku vláda schválila Pilotní projekt: Zvláštní postupy pro zaměstnance z Ukrajiny („pilotní projekt Ukrajina“), který stanovil zvláštní postupy při přijímání a vyřizování žádostí o zaměstnanecké a modré karty v případě vysoce kvalifikovaných uchazečů o zaměstnání pocházejících z Ukrajiny. Pilotní projekt Ukrajina je v současné době omezen pouze na vysoce kvalifikované uchazeče, tedy specialisty, kteří mají minimálně středoškolské vzdělání s maturitou. S ohledem na přetrvávající poptávku českých zaměstnavatelů po pracovnících z Ukrajiny, kteří nedosahují vysoké kvalifikace, předložilo Ministerstvo zahraničních věcí vládě návrh na rozšíření pilotního projektu Ukrajina o část B zaměřenou na pracovní pozice v technických a zemědělských profesích, u nichž se vyžaduje střední nebo nízká kvalifikace a které se dlouhodobě nedaří obsadit evidovanými uchazeči o zaměstnání.

Připravovaná část B počítá s tím, že se zaměstnavatelé budou do rozšířeného pilotního projektu Ukrajina hlásit s konkrétním uchazečem o pracovní místo, a to následujícím způsobem. Zaměstnavatel ohlásí Úřadu práce volné pracovní místo a zároveň v hlášení volného pracovního místa vysloví souhlas s jeho zařazením do centrální evidence volných pracovních míst obsaditelných držiteli zaměstnanecké karty. Následně zaměstnavatel podá žádost o zařazení do projektu jednomu z garantů (tedy Hospodářské komoře České republiky, Svazu průmyslu a dopravy České republiky, Asociaci malých a středních podniků a živnostníků České republiky, Konfederaci zaměstnavatelských a podnikatelských svazů, agentuře CzechInvest, Agrární komoře České republiky nebo Potravinářské komoře). Pro zařazení do rozšířeného pilotního projektu Ukrajina bude zaměstnavatel muset splnit stanovené podmínky, např. podnikat na území

České republiky po dobu nejméně dvou let, oznámit volné pracovní místo Úřadu práce nebo být poplatníkem daně z příjmu a plátcem zdravotního a sociálního pojištění. Povinnou přílohou žádosti budou dále např. potvrzení o neexistenci nevyrovnaných závazků vůči České republice, čestné prohlášení zaměstnavatele o tom, že v období dvou let před podáním žádosti zaměstnal na území České republiky alespoň pět osob nebo čestné prohlášení zaměstnavatele o tom, že s uchazečem uzavře pracovní poměr na plný úvazek na dobu alespoň jednoho roku. Naplní-li zaměstnavatel veškeré stanovené podmínky, vydá příslušný garant potvrzení o zařazení do projektu. Zastupitelský úřad následně informuje uchazeče o termínu k podání žádosti o zaměstnaneckou kartu.

Rozšíření pilotního projektu Ukrajina je v současné době projednáváno v rámci vnějšího připomínkového řízení. V případě schválení projektu vládou se předpokládá jeho zahájení ve lhůtě šesti měsíců. Návrh rozšíření pilotního projektu Ukrajina počítá s roční kvótou 5000 žádostí o zařazení do projektu, přičemž měsíčně bude možné podat maximálně 500 žádostí.

S ohledem na setrvale neuspokojenou poptávku českého trhu práce po nízko kvalifikovaných pracovnících a skutečnost, že zajištění termínu osobního pohovoru za účelem podání žádosti o zaměstnaneckou kartu je v současné době pro občany Ukrajiny velice obtížné, navržené rozšíření pilotního projektu Ukrajina vítáme.

Jan Procházka

+ 420 246 042 913

jprochazka@deloittece.com

- Co přinese trestnost přípravy zkrácení daně?
- Nové nástroje aktivní politiky zaměstnanosti
- Návrh na rozšíření pilotního projektu Ukrajina o nízko kvalifikované pracovníky
- Karuselové podvody na DPH se mohou týkat každého podnikatele

Karuselové podvody na DPH se mohou týkat každého podnikatele

O podvodných řetězcích obchodníků s určitými komoditami, které dodávky zboží buď pouze fingují, nebo v uzavřeném řetězci společnosti prodávají stále stejné zboží, se v současné době hojně diskutuje v médiích. Karuselové podvody neboli obecněji daňové podvody na DPH však zahrnují i dodávky zboží, které následují za sebou v řetězci, v němž jeden ze zapojených podnikatelů sice řádně dodá požadované zboží, ale nepřizná a nezaplatí za něj DPH, a ostatní podnikatelé v řetězci si pak tuto daň nárokují ve formě odpočtu na DPH. Takovéto případy se přitom mohou dotýkat každého podnikatele bez ohledu na to, s jakou komoditou obchoduje, a to i za situace, kdy danou komoditu zpracovává a již dále neprodává.

Aktuální praxe orgánů finanční správy v této oblasti

Při odhalování karuselových podvodů ze strany orgánů finanční správy zaznamenáváme v současné době hned několik trendů, které mění pohled na zažité vnímání tohoto typu podvodů. V první řadě platí, že daňovými podvody na DPH mohou být zatíženy dodávky téměř jakéhokoliv zboží. Nelze se proto domnívat, že povinnost prověřovat své obchodní partnery mají pouze společnosti, které obchodují s tzv. rizikovými komoditami (jak bylo v minulosti označováno např. zlato či pohonné hmoty). Koneckonců koncept označování určitých komodit za rizikové odmítl i Nejvyšší správní soud v jednom ze svých zásadních rozhodnutí ve věci společnosti EON Energie ze dne 10. června 2015, č. j. 2 Afs 15/2014-59.

Stejně tak platí, že odpovědnost za karuselové podvody může být dovozena nikoliv pouze u společnosti, která nepřiznala a neodvedla DPH či u jejího přímého obchodního partnera, ale u kterékoliv společnosti v rámci řetězce. Velmi často tak dochází k paradoxním situacím, kdy je v souvislosti

s podezřením na daňový únik na DPH kontrolována nikoliv společnost, která se podvodu dopustila, ale společnost, která není k podnikateli, jež nedovedl DPH, v žádném přímém vztahu a ani neví, že taková společnost je součástí stejného dodavatelsko-odběratelského řetězce.

V neposlední řadě pak zaznamenáváme rostoucí tendenci orgánů finanční správy přezkoumávat při odhalování karuselových podvodů obchodní rozhodnutí kontrolované společnosti. V návaznosti na shora uvedený rozsudek Nejvyššího správního soudu ve věci EON Energie se totiž orgány finanční správy snaží dovodit, že předmětné obchody byly uzavřeny za natolik nestandardních podmínek, že společnost musela vědět o tom, že se jedná o dodávku zatíženou tímto typem podvodu. Tento postup však může být označen za značně kontroverzní, neboť takovéto zasahování do svobody podnikání je zcela nepřipustné a orgány finanční správy nadto ani nemají dostatečnou odbornou způsobilost k přezkoumávání obchodní činnosti daňových subjektů.

Prevence prostřednictvím systému interních kontrol

K tomu, aby podnikatel odpovídal za neodvedení daně ze strany jiné společnosti v rámci stejného dodavatelsko-odběratelského řetězce, musí orgány finanční správy prokázat, že s přihlédnutím ke všem okolnostem daného obchodu podnikatel věděl nebo vědět měl a mohl o tom, že k takovému podvodu může dojít. Pokud bude tento závěr prokázán, společnosti nepřiznají nárok na odpočet DPH generovaný v souvislosti s takto zatíženými obchody. K tomu, aby společnost v rámci daňové kontroly prokázala, že byla při realizaci prověřovaných obchodů v dobré víře, musí mít nastaveny přiměřené kontrolní mechanismy ve vztahu ke svým obchodním partnerům.

Právní novinky květen 2016

- Co přinese trestnost přípravy zkrácení daně?
- Nové nástroje aktivní politiky zaměstnanosti
- Návrh na rozšíření pilotního projektu Ukrajina o nízko kvalifikované pracovníky
- Karuselové podvody na DPH se mohou týkat každého podnikatele

Z našich zkušeností přitom vyplývá, že v těchto případech neexistuje přesně daný seznam opatření k zachování dobré víry společnosti v řádný charakter obchodní činnosti jejich obchodních partnerů. Z ustálené judikatury je zřejmý požadavek, aby společnosti přijímaly opatření podle aktuální situace a dostupných informací. Jen v případě, že společnosti jednájí s náležitou opatrností a vyhodnocují průběžně varovné signály týkající se dodavatelů i odběratelů, zůstává zachována jejich dobrá víra.

Společnost, která chce prokázat, že nevěděla a nemohla vědět o podvodném jednání v dodavatelsko-odběratelském řetězci, by proto měla zahrnout do svých interních procedur i standardizovaný systém prověřování svých obchodních partnerů z hlediska jejich důvěryhodnosti při plnění daňových povinností. Výsledky tohoto prověřování by měly být prokazatelným způsobem evidovány pro případ daňové kontroly. Související

opatření by měla být promítnuta také do smluv s obchodními partnery a pracovních (případně dalších) smluv obchodních zástupců vstupujících do kontaktu s novými dodavateli. Takovýto soubor kontrolních opatření by přitom měl být součástí risk managementových opatření každé společnosti.

Jiřina Neumannová

+420 246 042 430

jneumannova@deloittece.com

Tomáš Brandejs

+420 246 042 239

tbrandejs@deloittece.com

Právní novinky květen 2016

- Co přinese trestnost přípravy zkrácení daně?
- Nové nástroje aktivní politiky zaměstnanosti
- Návrh na rozšíření pilotního projektu Ukrajina o nízko kvalifikované pracovníky
- Karuselové podvody na DPH se mohou týkat každého podnikatele

Kontakty

Máte-li zájem o další informace ohledně služeb poskytovaných společností Deloitte v České republice, obraťte se prosím na odborníky z právního oddělení:

Ambruz & Dark Deloitte Legal s.r.o., advokátní kancelář
Nile House
Karolinská 654/2
186 00 Praha 8 - Karlín
Česká republika
Tel.: +420 246 042 100
Fax: +420 246 042 030

www.deloittelegal.cz

Přihlaste se k odběru dReportu a jiných newsletterů a pozvánek zde

<http://www2.deloitte.com/cz/subscribe>

Deloitte označuje jednu či více společností Deloitte Touche Tohmatsu Limited, britské privátní společnosti s ručením omezeným zárukou („DTTL“), jejích členských firem a jejich spřízněných subjektů. Společnost DTTL a každá z jejích členských firem představuje samostatný a nezávislý právní subjekt. Společnost DTTL (rovněž označovaná jako „Deloitte Global“) služby klientům neposkytuje. Podrobný popis právní struktury společnosti Deloitte Touche Tohmatsu Limited a jejích členských firem je uveden na adrese www.deloitte.com/cz/onas.

Společnost Deloitte poskytuje služby v oblasti auditu, daní, poradenství a finančního a právního poradenství klientům v celé řadě odvětví veřejného a soukromého sektoru. Díky globálně propojené síti členských firem ve více než 150 zemích a teritoriích má společnost Deloitte světové možnosti a poskytuje svým klientům vysoce kvalitní služby v oblastech, ve kterých klienti řeší své nekomplexnější podnikatelské výzvy. Přibližně 225 000 odborníků usiluje o to, aby se společnost Deloitte stala standardem nejvyšší kvality.

© 2016 Deloitte Česká republika